

Joël Dicker

«Tenia por que el llibre es pogués considerar fastigós»

'La veritat sobre el cas Harry Quebert' va ser la sensació en la rentrée literària francesa de l'any passat. Allà en va vendre 540.000 exemplars, i ara la novel·la d'aquest jove advocat suís està començant el camí per convertir-se en un 'best-seller' mundial.

PER ERNEST ALÓS

Ginebra, 1985. Escriptor. Autor de 'La veritat sobre el cas Harry Quebert'

Marcus Goldman és un jove escriptor angoixat per repetir el seu primer i únic best-seller. Harry Quebert, un prestigiós novel·lista que viu, solitari, en una mansió costanera de la costa de Nova Anglaterra, i que ha estat el seu padrí literari des de la universitat. Nola Kellergan, una noia de 15 anys que es va enamorar de Quebert, va desaparèixer el 1975 i el seu cadàver apareix, ara, enterrat al seu jardí. Goldman intentarà explicar el que ha passat en el seu nou llibre. Quebert resulta que ja ho va fer... I Joël Dicker és el seu creador, un advocat suís a qui amb 28 anys l'acaricia el gran èxit amb la novel·la que explica la història (millor, les novel·les, i les històries) de tots ells, *La veritat sobre el cas Harry Quebert* (La Campana / Alfaguara).

-L'èxit del protagonista, Marcus, acaba assemblant-se al que li ha passat a vostè. ¿Qui l'hi havia de dir!

-No havia pensat mai que tindria un èxit d'aquest tipus quan escrivia el llibre. Precisament vaig procurar

que no fos autobiogràfic, tenia molta por de caure en l'autoficció. Marcus Goldman havia de ser completament diferent de mi. En aquella època jo tenia 22 anys, era el meu sisè llibre i els cinc anteriors havien estat rebutjats. Per això vaig decidir escriure sobre Marcus Goldman, un escriptor que aconsegueix un best-seller amb la seva primera novel·la.

-Llavors encara és tot més paradoxal. ¿Està experimentant també la incomoditat de ser adulat, que els compromisos el distreguin, o la pressió d'editors i de públic?

-En realitat no. Tinc la sort que el meu editor, Bernard de Fallois, em fa treballar i vigila que no em distreguin ni la fama ni la glòria (eh, això és una broma). Però el cert és que estic molt ocupat amb la promoció en tants països. Cada dos o tres dies és tornar a començar, preguntar-me si tindrà èxit, i això evita caure en aquest sentiment tan perillós que és l'autocomplaença. Pel que fa a la pressió, evidentment existeix. També de mi mateix.

-Bernard de Fallois deu ser el més diferent que pot existir de Barnaski, l'editor de Goldman. ¿Quines perver-

El setembre del 2012 arribava a les llibreries franceses La veritat sobre el cas Harry Quebert i a l'octubre, a la Fira de Frankfurt, desenes d'editorials ja s'havien donat bufetades per aconseguir-ne els drets de traducció. Va guanyar el gran premi de novel·la de l'Acadèmia Francesa i el Goncourt des Lycéens, i n'ha venut 540.000 exemplars. La seva gira per promocionar les traduccions al català i al castellà ha estat triomfal.

La crítica ha secundat aquest èxit, amb alguna excepció a França. Més enllà de les ressenyes esgarrifades i dels elogis acrítics que el comparen amb Philip Roth, Enrique de Hériz el va defensar en aquest diari com un 'thriller' modèlic amb una trama que «s'aplaurirà i estudiarà als tallers d'escriptura».

sions del món editorial dels EUA volia denunciar amb aquest detestable personatge sense escrúpols?

-Bé, és una novel·la, i si Barnaski fos un personatge agradable i li digués a Marcus «no et preocupis, pren-te tot el temps del món» seria molt avorrida. Però podria ser el conseller delegat de qualsevol multinacional, igual que el llibre podria passar en una petita ciutat de França, Suïssa o Espanya.

-¿Així, no és una novel·la americana?

-És una pregunta amb truc. És una novel·la americana perquè la història té lloc als EUA, i vaig decidir que fos així perquè vaig començar a escriure-la quan era a Maine, un estat al qual vaig cada any des d'en fa 25. Tinc l'obligació de ser creïble i per això té un ambient i un regust americà. La història podria succeir en una petita ciutat d'Espanya o Suïssa, i llavors l'estil i l'ambient haurien de ser diferents. Però és una novel·la francesa, escrita en francès, que succeeix als EUA.

-¿Què sent quan el comparen amb Roth, Nabokov i... Larsson?

-És un gran honor, evidentment. Però és el meu primer èxit. He tin-

gut molta sort, però no sóc res comparat amb Roth o Nabokov. Ara tinc dues novel·les publicades, he tingut èxit, això és només el principi. Ja ho veurem d'aquí 20 anys. Potser després no seré capaç d'escriure un altre llibre i això significaria que no tinc res del que tenen els autors que han sigut capaços d'escriure tota una obra.

-Espero que no hagi de descobrir que el seu mentor, Bernard de Fallois, va estar enamorat d'una nena de 15 anys que va acabar morta per tenir el seu segon èxit. ¿El seu pròxim llibre...?

-Ha, ha. És un gran secret. Prefereixo no dir res per mantenir la llibertat d'escriure el que vull escriure i que pugui canviar tot en l'últim moment si cal. Un cop publicat serà allà per sempre i un pot opinar sobre ell, i això és el que li dona vida a un llibre. Però abans de tenir aquesta vida compartida amb els lectors hi ha d'haver una vida entre el llibre i jo.

-També ens podria mentir. La mentida és molt productiva, ve a dir el seu llibre.

-No ho havia pensat, podria ser divertit. Però ara no ho faré... Bé, per a mi hi ha dos tipus de veritats. La



El novel·lista suís Joël Dicker, dimecres passat a Barcelona.

veritat en oposició a la mentida (si dic que em dic Jean-Paul menteixo) i una veritat que depèn de la percepció. De com veiem les persones les coses. Jo he vist un cotxe blau en un accident, i vostè l'ha vist groc. És la meva percepció o la seva. No fals o *verdader*.

-De fet, s'ha elogiat molt com evolucionaria la trama de la seva novel·la, plena de girs sorprenents. Però no ho fa a base de successos, sinó de canvis de punt de vista.

-Sí, és clar. Estem repetint la mateixa història, però la percepció és diferent. El cotxe al final no és ni blau ni groc: és verd.

-Ha rebut premis, ha tingut centenars de milers de lectors... però també hi ha alguns crítics francesos que estan gairebé ofesos amb vostè.

-En primer lloc, no tinc cap problema amb les crítiques. És un fet totalment normal, és una qüestió de gust. I poden ser bones per a mi. Tinc 28 anys, així que hi ha moltes coses que puc millorar. Però el meu llibre ha sigut un cas especial. A França, o tens l'aplaudiment de la crítica o tens vendes, i aquest ha estat el llibre més premiat el 2012 i el més ve-

nut. Quan vens molt, sempre tens crítics objectius a qui no agrada el llibre, i no hi ha cap problema en això, però també arriben els crítics esgarriacries. Els que mai volen estar contents.

-Vostè defensa que un llibre ha de ser una forma d'evasió, un plaer. ¿Part de la crítica francesa està més aviat predisposada negativament a això?

-Sí, és clar. El *nouveau roman* existeix. Obtenir plaer d'un llibre, que tingui personatges, que tingui una història... semblava que això no estigués permès. Va ser el principi de l'autoficció, i per als 50-70 va estar bé, però aquella època ja ha passat.

-¿Els diàlegs romàntics entre Harry Quebert i Nola no són a vegades embafadors? ¿O era necessari per donar-los versemblança?

-Potser. Però, per ser franc, un dels errors del llibre, per mi, és aquesta relació. Recordi que ja m'havien rebutjat cinc llibres. I tenia por que qualsevol element sexual en la relació entre Harry i Nola causés el rebuig dels editors, i ho consideressin pedòfil, que aquesta relació era fastigosa. Per això vaig eliminar tots els aspectes sexuals i eròtics de la seva

“

«A França semblava que no estigués permès obtenir plaer d'un llibre, que tingui personatges i una història»

relació, que va passar a ser molt naïf, amb paraules però sense actes amorosos. Crec que va ser un error, que com a escriptor hauria d'haver assumit la meua responsabilitat: que aquella relació fos com jo crec, amb sexe inclòs encara que ella tingués 15 anys. O bé fer que ella tingués 20 anys. Havia de decidir i vaig tenir un punt de debilitat. A mi m'alleuja veure aquests errors. Sóc massa jove per escriure una obra mestra.

-¿Com va plantejar l'escriptura d'aquesta estructura tan complexa i eficaç? A partir d'un gran esquema com en un guió de TV, o impulsos? Si és així, és sorprenent com encaixa tot.

-No hi ha cap pla, cap gran mural a la paret, no hi ha res. Simplement tot ve quan estic escrivint la història. És una novel·la, no una casa que hagi de construir amb un pla-nol. Un avantatge és que tinc bona memòria...

-Els 31 capítols comencen amb un consell d'escriptor de Queberta Goldman. Ell els segueix. ¿I vostè?

-No, perquè els vaig crear després d'escriure el llibre. Vaig escriure el llibre sense capítols i em vaig ado-

nar que havia de dividir-lo. Llavors vaig pensar que estaria bé crear una primera frase en cada capítol. Atès que és un llibre dins d'un llibre dins d'un llibre, vaig pensar que seria graciós crear un altre llibre amb aquestes primeres pàgines, de manera que no tingui fi.

-¿Quantes novel·les hi ha dins del llibre? ¿Quatre? ¿O més?

-És difícil de dir. Hi ha el llibre que vostè llegeix, que és *La veritat sobre el cas Harry Quebert*. Dins d'aquest llibre hi ha el de Marcus Goldman, que és *El cas Harry Quebert*. Després tenim dins d'aquest *Els orígens del mal*, que és el llibre de Quebert, després tenim l'altre llibre que es publica, *Les gavines d'Aurora*, i un altre llibre de Marcus que quan llegim la dedicatòria final ens adonem que és el que acabem de llegir.

-¿És cert que havia decidit deixar d'escriure si aquest llibre no hagués sigut acceptat per una editorial?

-No exactament. Sabia que hauria d'haver dedicat la major part del meu temps a buscar una feina i invertir-ne només una petita part a escriure. Hauria sigut només menys productiu. =